Udhalilishaji mkubwa

Ikiwa udhalilishaji unajumuisha tishio la madhara kwa mtu au mali yake, au kuwachochea wengine kutishia madhara ya kimwili kwa mtu au mali zao, basi hilo ni kosa la jinai.
Hii inaitwa udhalilishaji mkubwa na inapaswa kuripotiwa kwa polisi.

Mfano:

Wakati wa mkutano wa amani, mwanachama asiyeshiriki anatishia vurugu dhidi ya kikundi na kuwahimiza wengine kufanya hivyo. Vitisho hivi vya unyanyasaji vimejikita katika utambulisho wa kundi hilo la kidini na la kikabila.

Mtu anayepatikana na hatia ya udhalilishaji mkubwa anaweza kukabiliwa na kifungo cha jela cha hadi miaka mitatu.

Ni kitu gani cha kutarajia wakati wa kuripoti

Unaporipoti tukio, unapaswa kusema eneo lako na kuelezea kile ambacho umepitia au kushuhudia. Wakati wa uchunguzi wa awali, polisi wanaweza kuwahoji waathilika na mashahidi, kurekodi maelezo, kutathmini hitaji la ulinzi wa waathilika, na kukusanya ushahidi halisi. Ingawa unaweza kubaki bila kusema jina, inaweza kuathiri jinsi ambavyo polisi wanavyoendelea na uchunguzi.Unahimizwa kuripoti uhalifu wowote unaochochewa na chuki unaotokea karibu nawe.

Chaguzi za kuripoti

Ikiwa unaamini uhalifu uliotendwa dhidi yako au mtu mwingine, ulichochewa na chuki, unaweza kuripoti kwa njia zifuatazo:

- **Dharura:** Ikiwa uhalifu uko unatokea sasa, piga simu kwa sifuri tatu (Zero Triple) (000).
- **Kiungo cha polisi (Policelink):** Ripoti uhalifu mtandaoni katika police.qld.gov.au/policelink-reporting au piga simu 131 444.
- **Wazuia Uhalifu:** Kwa ripoti isiyojulikana ya shughuli za uhalifu zisizo za dharura au shughuli za kutiliwa shaka nenda kwa crimestoppersqld.com.au au piga 1800 333 000.
- **Kuripoti kibinafsi:** Unaweza kuripoti uhalifu binafsi katika kituo chochote cha polisi.

Unaweza pia kutaka kuwasiliana na **Tume ya Haki za Kibinadamu ya Queensland kwa kupiga simu 1300 130 670 au mtandaoni kwenye qhrc.qld.gov.au**.

Queensland Human Rights Commission

Queensland Government

Uhalifu wa Chuki

Je, unafahamu sheria kuhusu uhalifu wa chuki?

Tambua **haki** zako na **chaguo zinazopatikana za kuripoti**.

Queensland Human Rights Commission

Queensland Government

Kuelewa uhalifu wa chuki

Uhalifu wa chuki ni kitendo cha jinai kinachochochewa na chuki na kinafanywa dhidi ya mtu binafsi au kikundi cha watu kwa msingi wa chuki au upendeleo dhidi ya tabia zao.

Uhalifu wa chuki unaweza kujumuisha:

- **Maneno ya matusi au tabia**
  Kuita majina au vitisho vinavyohusiana moja kwa moja na sifa hizo
- **Shambulio la kimwili au vurugu**
  Kupiga ngumi, kupiga, kutema mate, kupiga makofi, mateke, kutumia silaha, ubakaji, mauaji au vitisho
- **Uharibifu wa mali**
  Uharibifu, uchomaji moto, maandishi ya kukera, kunajisi makaburi au sehemu za ibada
- **Unyanyasaji**
  Malalamiko ya uwongo, kuvizia, kupiga simu mara kwa mara, barua pepe au ujumbe mfupi wa maandishi
- **Uhalifu mtandaoni**
  Ujumbe wa chuki au machapisho yanayolenga watu au vikundi vya wachache, ikiwa ni pamoja na majukwaa ya mitandao ya kijamii yanayokuathiri moja kwa moja.

Uhalifu wa chuki unalenga sifa za waathiriwa na unaweza kujumuisha:

- **Mbio**
- **Dini**
- **Ujinsia**
- **Utambulisho wa Jinsia**
- **Tabia za ngono**

Tunahimiza mtu yeyote anayekumbana na tukio linalochochewa na chuki kuripoti hili kwa polisi.

Mfano:
Mmiliki wa duka akivunjwa dirisha la duka na mteja kwa sababu ya utambulisho wao wa jinsia.

Kuelewa ubaguzi na udhalilishaji zisizo halali

Sheria za ubaguzi za Queensland zinahusu kumtendea kila mtu haki. Ukitendewa isivyo haki kwa sababu ya jambo fulani kukuhusu, inaweza kuwa ubaguzi au kutukana kinyume cha sheria. Wakati matukio haya hayakidhi kiasi cha kawaida cha kosa la jinai, tabia hizi bado ni marufuku chini ya sheria ya Queensland.

Kutukana kinyume cha sheria ni wakati mtu anachochea hadharani chuki, dharau kali au kejeli kali kwa mtu kwa sababu ya rangi yake, dini, jinsia, tabia za kijinsia au utambulisho wa kijinsia. Hii inajumuisha mambo kama vile matumizi mabaya ya mtandaoni au kunyanyasa mtu mtaani.

Mfano:
Mtu wa tamaduni tofauti anayehudhuria kozi kubwa ya mafunzo aliitwa majina ya matusi ya kikabila na mkufunzi mkuu mbele ya wakufunzi wengine na washiriki wa kozi, na kusababisha kicheko kwa maoni.

Ubaguzi ni kama unatendewa isivyo haki kazini, shuleni, katika shughuli zako na serikali, au katika kutafuta bidhaa na huduma, kwa sababu ya sifa maalum kama vile rangi yako, jinsia, ulemavu, dini au jinsia yako.

Mfano:
Wakala wa ukodishaji anapokataa upangaji kwa wanandoa wa jinsia moja ingawa walikuwa waombaji hodari zaidi.

Unaweza kujua zaidi au kutoa malalamiko kwa kuwasiliana na Tume ya Haki za Kibinadamu ya Queensland.